

B é t s.

Ritka dolog, hogy Király fússon a' maga Országából; most meg történt ez a' *Frantzia* Királyon, mint az itt következő *Brüsszeli* Levél bizonyítja, mellyet egy Méltóság méltóztatott velünk közleni:

Brüsszel, Jun. 22-kén éjféli után. Négy óra alatt 4 Kurírok érkeztek ide, ezekkel a' hírekkel:

1.) Hogy a' *Frantzia* Király' nagyobbik testvér Ötse (*Monsieur*) Hityesével együtt, *Mons* Városába érkezett.

(*Mons* Városa, *Austriai* Német *Alföld* nek *Hannonia* nevű Tartományában fekszik, mint láthatni az *Austriai* Német *Alföld* Mappáján, mellyet munkánk' 3-dik szék. küldöttünk.)

2.) Hogy a' *Frantzia* Király, Királyné, a' Király-Fi, és a' Király' testvér Huga *Ersébet* H. *Alföny*, *Párisból* szereztséssén el *ízöktek*, 's *Charlevillebe* érkeztek.

(*Charlevillét* is meg lehet látni, az említett Mappán. A' *Mósa* vize' partján fekszik, *Frantzia* Országának *Luxenburg* Tartományára felé nyúló szélén.)

Luxenburg Tartományában, 4 Regiment várta őket.

Mi móddal leheszen az el-*szökés*, *Maury* Apátúr gondolta ki; *Oberster Versennes* pedig tökéletességre vitte.

Du Boissi Ur, ebben a' szempillantásban érkezik *Párisból*, 's azt beszéli, hogy midőn észre vették volna a' *Párisiak*, Királyoknak nem-létét: el üttették a' fejét a' Nemzeti Testörzök' Kormányozójának *Fayette* Urnak; miért hogy jobban nem vigyázott a' Királyra. Mihelyest többet érthetek e' nagy dolog felől: azonnal megírom.

B

A'

A' *Német Országi Újságok* is nyilván írják azt, hogy a' *Frantzia* Király el tünt *Párisból*; hanem, mitsoda ki menetellel lett legyen az el-szökés: nem lehet belőlök bizonyosan végére járni: mert egyik azt írja, hogy *Lotharingiában Verdün* Városa körül el fogatott a' Király, 's vissza vitetett; a' másik pedig azt állítja, hogy el fogatott ugyan: de ismét módot kapott az el-szökésben, és hogy már *Austriai Belgyiomban* is nagyon.

A' *Styriai* Polgári Rendeknek Követei, igen szép köszönő Írást nyújtottak bé Jun. 22-dikén *Ferentz Föhertzegnek*, olly kérések mellett, hogy méltóztatnék azt ő Kir. Fő Hertzegsége a' maga Fels. Attyával közleni. Azon kegyességét hálállyák ő Ts. 's Kir. Felségének említett köszönő Írásokban a' *Styriai* Polgárok, mellyet méltóztatott erántok bizonyítani, a' Rendeknek új módosítása által; 's a' mellyet következő ki-fejezésekben adtak elő:

„Ollyan Jusokban részeltet minket Felséged, mellyek sok titkos sohajtásinknak tárgyai valának, és a' mellyeknél fogva foganatossan munkálódhatunk azon boldogságnak elérésében, melly fő tzéllya minden polgári Társaságoknak. — Ha hátráltathatta (ez ideig) valami a' mi iparkodásunkat, 's akadályoztathatta köz haszonra törekedő szándékunkat: az nem egyéb vólt, hanem tsupán az a' különös el-rendelés, melly fzerént mi, a' mi köz javunknak jobb móddal való intézését, 's elő mozdítását tárgyazó tanácskozásokban kevés, vagy mondván semmi részt se vettünk. A' Rendeknek új módosítása, mellynek meg állítását szükségesnek találta Felséged' bőltseflége, mindent el hárít, valami tsüggeszhetne bennünket, 's buzgó törekedésünket legfelsőbb mértékére segíti. Nem tsak a' magános ha-

haszon kívánásnak kell vezérelni a' mi munkálódásainkat, úgymint a' melly meg akadályoztatta a' Státus' belső hasznainak oszlatását; — egyedül magáévá kívánván tenni azokat. “

Jun. 15-dikén költ Szeremi tudósítás szerént, *Belgrádba* ment az előtt való nap *Karlovitzi* Érsek *Stratimirovits* ö Nagysága, Hadi Fő Vezér 's *Belgrádi* Kormányozó Gróf *Vallis* hívására. Okául az adatik oda lett hivatalának, minthogy a' nálunk szabad akaratú szolgálatot tett ó hitű Török Jobbággyokkal akarnak újra végezni.

Bukurestből azt írják, hogy a' *Skutarri* Basa mintegy 10000 ed magával, *Vidinhez* érkezett Jun. 14 dikén, 's ugyan ott táborba is szállott, és a' mint láttzik, a' Nagyvezér' Seregének bal szárnyát fogja formálni.

Magyar Ország.

Nagy Károlyból, Jun. 19-dikén.

„Nagy bosszúsággal vagyom a' Nép ezen a' környéken, a' Zsidók ellen. Oka az, mivel a' mint hiszi, egy *Piri* Zsidó meg ölte a' maga Keresztény Szomszédjának a' Fiatskáját, több Zsidóknak, 's még a' *Károlyi* Zsidó Papnak is jelenléteben, a' ki osztán a' Gyermekek' vérének el is vitte csak ugyan magával. A' dolog, darab időtől fogva foly már a' Törvényfűzék előtt; de nem jöhetett mind ekkoráig egész világosságra. Eggyes erővel dolgozik a' Zsidóság, hogy vád alatt lévő Tagját meg igazíthassa: mert tudja, hogy ha reá talál sülni arra a' gyilkosság: jaj lesz úgy az egész felekezetnek. “ (Ide tartozik az a' tzikkelyske, melly így kezdődik a' 31-dik Levélen: *El beszéllünk*

Szigetről (Máramaros-Vármegyéből) Jun. 19-dikén. „Aldozó Tsötörtöktől fogva, szüntelen esik itt az eső. Az élet' arra le szállott: a' buzának vékája hétről, öt májásra; a' tengerié (kukoritza, török buza), háromról, két húszásra. “

B 2

Az

Az Erdélyi Ország - Gyűlése' Historiájából.

Harmintzkettődik Ülés, Böjtmás Havának 15-dik napján.

1.) Az utólszori Gyűlésnek végső végezése szerént Diktaturára ki - adatott Királyi Vissza-
Írás újjolag fel olvastatván, tzikkelyenként tanáts-
kozás alá vétetett. Az első pontjára végeztetett,
hogy valamint ő Felsége a' T. Rendeknek kegyel-
messen meg engedte, hogy az ezentúl ki adandó
Hit-Levelek' petsétlésétől, a' Fő Igazgató Tanáts-
nak petsétje el maradjon, és arra tsak a' három
Nemzeteké tétessen; ugyan annak meg-engedtetése
is kérettessek, hogy ne kívánja ő Felsége, az
utánna következő új Fejedelmeknek ki adandó
Hit-Levélben, a' Fő Igazgató Tanátsnak, melly
úgy is tsak a' három Nemzetekből állhat egyedül
törvényessen, név szerént való említését. 2.) A'
második pont eránt hosszaflan tartatott tanátsko-
zásnak summás értelme ide megy ki: hogy t. i. ő
Felsége, a' ki önnön maga is nem a' szabad aka-
rat, hanem — számos Nemzettségeinek ki magya-
rázhatatlan örömére — a' Népek' Törvényei
szoros meg tartatásával kíván uralkodni — es-
mérje meg a' T. Rendek' abbéli kívánságoknak
törvényességét, hogy ezen Fejedelemségnek sar-
kallatos Hivatalaira, a' T. Rendeknek szabad
választását mindenkor el várja; és az ekképpen
szabadon választott Személyekből egyet, nem
pedig mást valakit fog ki nevezni, 's erre követ-
kezőit is le kötelezve lenni meg esmérje. 3.) A'
harmadik pont eránt végeztetett, hogy újjolag is
bővebben terjesztessenek mind azok az indító tör-
vényes okok, mellyek arra birták a' T. Rendeket,
hogy minden, a' felől a' Fejedelemnek tett eleve
való tudósítás nélkül — a' törvényessen üresség-
ben vólt — Fő Kormányozó — a' T. Rendek'
Elölülője — és a' három Itélő Mesterek' hivatal-
jára szabad választásokat meg tegyék, 's ki ne-
vez-

veztetés végett ő Felségének fel küldjék, 's egy-
szersmind alázatosan, és határozatlan bizodalom-
mal kérjék, hogy ebbéli jussokkal, melly a' Haza'
Törvényein, és egyéb szentséges Fejedelmi Köté-
seken épül — akadályoztatlanúl, 's szabadon
élhessenek a' T. Rendek: ezt meg esmérje, és Követ-
kezendőire nézve, ezen jussok eránt a' T. Rendeknek
nem valamelly új Törvényt, hanem tsak a' fenn
állót erősítettse meg, és még foganatosabban
le kötelezővé tegye. Továbbá jónak itélték a'
T. Rendek, ő Felségének, azon kérések' törvé-
nyességét bővebben meg magyarázni, miért ab-
béli alázatos esedezésektől el nem állhatnak, hogy
a' fenn említett öt sarkallatos hivatalra ki nevez-
tetett Személyeknek új Kir. Adomány - Levelét,
minden új költség nélkül ki adatni kívánnak.
Ugyan is azokban, mellyeket a' fenn tisztelt
Hivatalbéliek a' Fejedelem' kegyességéből nyer-
tek — tsak a' ki neveztetésről, nem pediglen a'
T. Rendeknek szabad választásáról vagyon bizony-
ság-tétel; már pedig hogy efféle ki neveztetésnek
törvényes ereje lehessen, azt a' szabad választás-
nak meg előzni el kerülhetetlenül szükséges. 4.)
A' többi pontok eránt való tanátskozás félbe sza-
kalztatott, egy Fő Igazg. Tanátsbéli Titoknoknak
mint Követnek bé érkezése által, melly is a' felől
tudósítván a' T. Rendeket, hogy hozzájok ő Fel-
ségétől egy Kir. Visszairás jött légyen a' tellyes
hatalmú Biztos ő Kegyelmességéhez, ki is, mel-
léje tett Levelével együtt, azt a' Fő Ig. Tanáts-
nak, a' T. Rendeknek által adás végett által kül-
dötte; 's ezeknek fel olvastatására nézve a' Fő
Ig. Tanáts a' T. Rendek közibe lejendő le érke-
zését előre atyafiságossan jelenti; mellyet is öröm-
mel vártak a' T. Rendek, 's meg is jelent. A' Fő
Kormányozó Úr ő Kegy. sége, leg elsőben is a'
Kir. Biztos Úr ő Kegy. ségének Levelét fel olvas-
tatja, enekutánna pedig a' K. Visszairást, melly is
a' T. Rendek által Böjt . elő Havában
ö

ő Felségéhez fel küldött alázatos tudósításokra válaszul küldetett — mellynek foglalatja e' vala: mivel a' *Magyar's Erdélyi* Kantzelláriáknak el választattak: meg hagyatik a' T. Rendeknek, hogy ezennel a' fel küldendő Kantzellárius' választásához nyúljanak; az udvari Tanácsosoknak egyenes ki nevezését pedig, fejedelmi jussa szerént magának lenni esméri. Fel lévén a' Levelek olvasva, a' Kir. Visszairás Diktaturára adatott, 's a' Fő Igazg. Tanács a' T. Rendek közzül ki ment. 5.) Vissza emlékezvén a' T. Rendek azon, előttök az utólszori Ülés' alkalmatosságával fel olvastott Kir. Parantsolatra, melly által a' Fő Ig. Tanácsnak kötelességévé tétetett, hogy az eddig eggyesülve vólt két Kantzelláriáknak közelebből lett el választatását e' Nagy-Fejedelemségben közönségesen ki hirdetteffe — erre nézve, mivel

— — — — — el végezték, hogy a' fenn említett udvari parantsolatot mind addig közönségesse ne tegye, míglen a' Kantzelláriák' eggyütt hagyása erántt, újjabban ő Felsége eleibe terjesztendő alázatos esedezésekre, kegyelmes választ nem nyernek a' T. Rendek; sőt a' fel-

— Mellyre is, az Ülésben jelen lévők, úgy-

úgy mint az újj Udvari Tanácsos Gróf *Bethleni Bethlen József* — és az újj Udvari Titoknok *Borbereki Fábian Dániel* Urak jelentették, hogy a' T. Rendek ebbéli kívánságának eleget tenni, el-
tökéltett szándékjok légyen; minekutánna a' T. Rendek, mind ezekről is tudósították volna egygy újjabb Küldöttség által a' Fő Igazgató Tanácsot. 6.) Ez is maga Követjei által jelentette, hogy a' fenn említett udvari parantsolatnak további ki-
hirdetését vagy azért sem szándékozott meg tétetni, hogy annak, a' T. Rendek előtt lett fel-
olvastatása által, eleget tett légyen; továbbá, az Udvarral tartandó Levelezésben, ezentúl is az eddig tartott módja szerént fog élni, 's minden eszközlését arra fordítja, hogy a' T. Rendeknek, ő Felsége eleibe, a' két Kantzelláriáknak egygyütt hagyása eránt terjesztett alázatos esedezéseket, mennél foganatossabban elő mozdítsa. Ezen készségét a' Fő Igazg. Tanácsnak, atyafiságos indulattal vették a' T. Rendek. 7.) Újjolag a' sokszor meg nevezett Királyi Vissza - Írásnak *negyedik pontját* tanácskozások' tárgyául fel vették, 's ez eránt az is végeztetett nevezetessen a' többek között, hogy a' T. Rendek, ő Felségének azon kívánságát, melly által az Ország - Gyűlése' idejében is a' *teljesítő (executiva)* hatalmat, egyedül a' Fő Ig. Tanácsnak kezében lenni parantsolja, magokéva nem tehetik, meg lévén annak hatalma a' Törvény, 's Kir. Kötések által határozva az említett időre. 8.) Az *ötödik pontra* nézve pedig, valamint egy részről ki magyarázhatatlan örömmel értették, ő Felségének, a' Fő Kormányozó eránt tett kegyelmes rendelkezését, hogy t. i. ez, a' T. Rendek előtt hitét le tegye; úgy más részről fájdalommalan vették észre, mint ha láttatnék ő Felsége, a' T. Rendek' abbéli esedezéseknek törvényességét meg nem akarni esmérni, hogy a' Fő Kormányozó előttök a' hitét le tegye; és nem is annyira az ő kívánságok'

igaz.

igazságától meg győzöttetve, mint sem csak egyedül egy példa által útasítatva kíván kegyelmes helyben-hagyásával kedvezni: holott az Ország' Rendjei, az előbb említett kéréseknek igazságát, az *I. Leopold'* Kir. Kötés - Levelével nyilvánságosan meg bizonyították. 9.) A' *hato-dik pontra* nézve végeztetett, hogy ő Felségét az eránt hathatósan megkérjék, hogy a' törvénytörő hatalomhoz (melly a' Fejedelem, és az Ország' Rendjei között egyenlően fel van osztva) tartozván valamelly Törvénytörésnek is vagy eltöröltese, vagy fel-állíttatása, vagy más állapotra való változtatása, az illetén esetekben ő Felsége kegyelmessen méltóztassék, a' T. Rende-
nek buzgó kívánságokból eredett végezéseket méltó tekintetbe venni, 's ezeket, és nem más különös Személyeknek tanátsait, 's fel-adásait meg halgatni. Jelentik egyszersmind. újjolag is mélly alázatossággal, hogy a' két Udvari Kan-
tzelláriának együtt hagyattatása eránt már még Böjtmás Havának 7 dikén fel küldött esedezések mellett (melly egyes végezésekből vétetett) ez úttal is meg maradnak; a' mi pedig azon Kan-
tzellária' Tagjainak választását illeti, ez eránt is eleibe fogják terjeszteni minden haladék nélkül, magok értelmeket a' T. Rende. Ezzel a' Gyűlés el oszlott.

Frantzia Ország.

Szegény Raynaldon, bé tölt az a' Magyar példa-bezéd: *Szóly igazat, bé török a' fejed.* Hogy ő, bátran fel fedezte a' Nemzet Gyűlésé-
nek, mikben hibázta el a' dolgot, 's meg is kérte, hogy nyúllyon mentől előbb, a' Konstitúciónak el múlhatatlanul szükséges változtatásához: kí-
gyót békát kezdtek reá kiáltani mindenfelé a' Konstitúzió' Barátjai; *Marseille* Városában pe-
dig, midőn tudósítást vett volna felőle a' Konsti-
tu-

tutzió' Barátnak ottani Társasága, mit tselekedett *Rayndl*: ki vitette annak Melly-Képét a' maga palotájából, 's egy beteg hordó szekérre tételvén, a' Bolondok' házába vitette.

Voltér' teremeinek, a' *Szent Genovéa*' Templomába való vitele, Jul. 4-dikére határozottatott *Párisban*. E' végre egy különös nemzeti szekér készítettett, 4 régi módi értz kerekre. Egy koporsó formájú, 3 gráditsú tartón álló láda szemléltetik ezen a' szekéren; a' mellybe helyheztendő vala t. i. a' *Voltér*' koporsója. A' láda' fedelén ki van tsinálva *Voltér*, aluvó formában; mellé egyg öszve törött lant; fejéhez pedig a' halhatatlanság' képe, melly tsillagos koronával dívesíti azt. A' láda' oldalán, négy szomorú tekintetű, 's fáklyaikat visszásan tartó örző Angyalok vagynak ki formálva. A' láda' fedelének 4 szegeleteire 4 Maskarák alkalmaztatnak — Az elő számlált képek, mind értzből készültek, 's egy, borostyán ágakból fontt pánrlika formával öszve vagynak foglalva. A' szekérnek két oldalán, arany tsillagokkal kivarrott ég - szín selyem boríték tsüng le. Négy fejr lovak választattak a' szekér' vonására, melyeknek terítőik, nemzeti színekkel varrattak ki. — Ugy vólt el rendelve, hogy a' menetel' alkalmazásával egy lassu, de éppen nem szomorúságra indító, hanem eleven érzéseket gerjesztő musika zengjen. A' szekér után, fejr ruhákba öltöztetett örvendező Leányok és Gyermekek közt vitették a' *Voltér*' Melly-Képe.

Corsika Szigetének, *Bastia* nevezetű fő Városában, olly szörnyű zendülés származott, a' meg nem esküdt Püspöknek le tételéből, hogy a' Kormányfő' Tagjainak nagyobb része kén-telenített meg szaladni. Annakutánna gyűlést tartott a' Nép, 's azt végezte, hogy ő ugyan szerentséjének tartja, hogy része lehet *Frantzia*
Or.

*Ország*nak, 's kész a' Nemzet Gyűlésének minden végzéseit bé venni azokon kívül, mellyek a' Papságnak polgári intézetét tárgyazzák.

O l a s z O r s z á g.

Mediolánumból azt irták Máj. 30-dikán, hogy minekelőtte oda érkezett volna a' Ts. 's K. Felség Máj. 28-dikán: közönségessé tétetett egy felelete ö Felségének, mellyet az *Austriai Lombardiabéli Ersekek*' és *Püspökök*' jelentéseikre adott vólt Apr. 9-dikén. Ezen feleletében, tsupán a' *Comei* Püspöknek kéréseibe eggyezett meg ö Felsége, minden kifogás nélkül; minthogy tsak azok vóltak olyanok, a' mellyek leg kissébb részben sem tzelőznak, a' világi hatalomnak kissébbítésére és rontására.

A' mostani *Nápolyi* Király által fundáltt *S. Leucioi* Polgári Társaság' származásának napja, Pünköft Vasárnapjára esett ezen Esztendőben. Ezen jeles napot annakokáért, különös örömmek napjává tette a' Király. — Az Isteni Tiszteletnek végződésével, számos ifjú Leányokat és Legényeket eskettetett öszve. Annakutánna gazdagon meg vendégelte az egész Társaságot (melly már most 600 Személylekből áll) a' Kir. Palota' udvarában. A' Királyné is részt akart, a' Királlyal eggyütt venni ezen Innep' örömeiben: ki ment tehát *S. Leucióba*, 's ottan ebédelt. — A' Ts. 's Kir. Követen *H. Ruspolin* kívül, 33 más fő Személylek ültek a' kir. asztalnál. — Estvére bálja vólt a' Társaságnak, mellyet ö Felségek is meg tiszteltek magok jelenlétekkkel.

Florentziából, Jun. 11-dikén; *Romából* pedig Jun. 17-dikén költ tudósítások szerént, igen essős, szeles, és mód nélkül hideg idők jártak vólt a' múlt hónapban, mind a' két meg nevezett Város' környékein. Szörnyü pusztításokat tett, kivált *Róma*' vidékén a' jég-esső.

Ele-

Elegyes Tudósítások.

Egy nevezetes Német Újság, hasonlítja a Békességről 's Hadró valómoftani vélekedéseket, a' *Bábel Tornya'* Építőinek visszás beszédjeikhez; az egymást ökkeldeső hireknek, 's tudósításoknak meg-eggyeztetésére azonban azt mondja, hogy a' hadhoz készülő Hatalmasságok' tzéllyok nem az egymás ellen való ki kelés légyen; hanem hogy eggyesíthessék fel készültt erejeket, a' le-döntött *Frantzia Trónusnak* fel emelésére.

Azt olvassuk némelly közönséges Levelekből, hogy *Szárdiniának* fő Városában *Turinban* hasonló zendülés lett volna, a' *Párisi Revolúciónak* kezdetéhez. A' Király, bé záratta a' Város' és Vár' kapuit, a' külső Városokból omló lármás sokaság előtt; de mivel a' Katonaságnak is egy része a' zenebonáskodó Néphez hajlott vólt, fel kellett nyittatni a' kapukat.

Midőn már ezt éppen meg irtuk volna, Jún. 11-dikén költ következő foglalatu' *Turini* Levél jött kezünkbe:

„A' belső bátorságra vigyázó Fő Tisztviselő, egy Alattavalójának fel adására, árestomba vitetett egy Iffjat az Universitásbéli Tanulók közül, ki annakutánna ártatlannak találtatván, szabadságát ugyan vissza nyerte; de egyéb elégtételt semmit sem. Az Universitásnak minden Tagjai rajta vóltak tellyes igyekezettel, hogy elégtételt nyerhessen az említett Iffjú, 's folyamodtak e' végett minden Székekhez; de sehol se halgatták meg őket. Neki szomorodván tehát, el tökélték magokban, hogy majd magok tesznek hát ők törvényt magoknak, 's reá mentek a' Politzáj-házra; mellyből minthogy mind egy lábíg megszelelték vólt előre a' köz bátorságra vigyázó személyek, bé rohant a' házba nagy tüzzel az Iffjúság, 's valamit tsak kapott benne, mindent fel

fel dúlt. A' Város' Kormányozója, oda ment egy tsoport Katonasággal; de nem igen vólt kedve a' Katonaságnak, a' Deák Iffjúság ellen ki kelni. Bé érkezvén a' Király is, egy közel lévő mulató helyéből a' Városba, közikbe állott a' háborodásban lévő Iffjaknak, 's meg illetődött atyai módon szólott hozzájuk; mind az árestáltató Tilztet, mind pedig a' fel-adót ki adatta nékiek, 's ekképpen egésszen le tsendesítette őket. Más nap, eggy álló kézfittetett az Universitás' palotájában; erre mezít-láb 's eggy ingben felvitetett a' köz bátorságra vigyázott fő Tilztviselő, 's úgy kellett néki az Universitást meg követni; annakutánna pedig a' kapu' külföbét meg tsókolni. E' meg lévén, ismét árestomba vitetett, 's minden közönséges hivatalnak folytatására alkalmatlannak ítéltetett. A' fel-adó, 100 páltza ütlekeket kapott. A' Nép, kiváltképpen való örömet mutatta a' Király' jóságán, és igazságán, 's azóltától fogva tsendellen viseli magát."

Nagy Británniának hadi költségei, 1689-től fogva 1790-dikig, 377,029,562 font sterlingre mentek. Tsak maga az *Amerikai* hadakozás 139,171,867 sterlingbe került. E' szerént, semmit se lehet tsudálgozni *Nagy Británnia'* sok adósságain, mellyeket öfzve számlálván némelleyek, azt jegy-zették meg, *Archenholznak* elő-adása szerént, hogy ha a' föld' kereksége, egésszen körül rakkattatnék középen, egymást érő tallérok' sorjával: ez a' szer felett való nagy summa sem fogna elégséges lenni, a' *Nagy Británniai Nemzet'* adósságainak ki fizetésére. — *Tippoo Saib* nevezetű *Indus* Királlyal, már régóltától fogva hadakozik *Nagy Británnia*; 's a' mostanában érkezett tudósítások szerént, *Nagy Británnia'* részére állott a' szerentse.

A' *Spanyoloknak*, *Orán* nevezetű *Afrikai* Várookra, vagy is inkább a' gyakori szörnyű föld-

földindulásoktól még ez ideig épen meg maradtott rélzére *Orán Várának*, újra rá ütöttek a' *Maurusok* nagy számmal, 's szörnyü dühösséggel; de a' *Spanyolok*, ámbár kevesen voltak is, olly derekassan ágyúztak ki a' Várból az agyarkodó *Maurusokra*, hogy nagy veszteségekkel kénytelenítettek ezek vissza térni.

Az *Amerikai* eggyesültt 13 Tartományok' kereskedésének nevedését, meg lehet onnan itélni, hogy 1789. Efst. Augustus hónapjától fogva 1790-diknek Septembereig, 20 millió 500000 *Dollár*ra (tallér) ment a' ki hordott portéka. A' Nagy Británniával való kereskedés, fellyül múlt minden más Tartományokkal való kereskedést. Az említett idő szakasz alatt, 2 millió 318868 *Dollár* vám ment bé, az északi Amerikába bé hordott portékáktól.

A' *Brabantziai* Rendek' Deputátusaikat, kik *Bonn*ba küldettek vólt, *Kristina* Fő Hertzegnéhez és *Albert* Hertzeghez, midőn vissza felé utaztak vólna *Bonn*ból, le tartóztatták a' *Lüttichiek* mind addig, míg illendő kezességet nem állítottak éránta, hogy a' revolutzió alatt el hordott fegyverekért eleget fognak tenni a' *Lüttichieknek*.

*Olasz Ország*ból azt írják, hogy a' *Genuai*, és *Lukhai* Közöséges Társaságoknak minden ki adható pénzeket fel vette vólna költsön egy nagy Hatalmasság — nem éppen azért, mintha szüksége lett vólna reá; hanem hogy el ne kap-hassa azt egy más Hatalmasság, melly az *Austriai Háznak* nem leg szívessebb Barátja.

A' *Gallitziaiak* erántt, idegenséggel, sőt gyűlölésséggel kezdettek vólt viseltetni, néminémü gyanúságból a' *Lengyelek*; de már most sokkal más forma indulattal mutatják magokat, mint-hogy az ő magok kifejezések szerént, *Leopold'* bölt igazgatása alatt, jó Szomszédjaikat 's Barát-aikat izemlélhetik a' *Gallitziaiakban*.

Va.

*Valamint nem a' ruha tsindllya a' Bardtot, úgy
nem a' név teszi a' Poetát is.*

Young Edvard, olly Poetájok vólt az *Anglusoknak*, kinek verseit nem tsak az *Anglusok*, hanem más Nemzetek is olvassák magok nyelveken; még pedig annál nagyobb meg elégedéssel, mentől többször olvassák: most is van eggy *Young* nevezetű Poéta *Angliában*; de hogy ez, bar *Youngi* névvel birjon is, nem bir koránt is az *Young Edvard* lelkével, meg tettzik azon vástag és a' nagy tárgyat is meg alatonító képzelődéseiből, mellyekkel az *Orosz Tsászárnénak* a' *Törököket* meg alázó hatalmát akarta vólt nem régeben le rajzolni.

Tudományi Dolgok.

A' Fels. Kir. Helytartó Tanátsnak végzéséből, *B. Sahlhausen Mórítz* Úr tétetett *Kassai* Kir. Könyv-Visgálóvá, ama' drága emlékezetű *Novák* Úr helyébe.

A' *Ter.nélszet*', *Státus*', és *Nemzetek*' *Törvénnyének* tanító Széke is üressen maradott vólt említett érdemes Hazánkfiának halálával. Ezen Széknek jó móddal lehető bé ültetése végett, a' jövő *Septembernek* 9-dikén fog az arra vágyódó Személlyek között, tudományi vetélkedés tartatni a' *Budai* *Universitás*ban.

Bozza nevezetű *Olasz* Tudós, negyedfél lábnyi hollzúságú darab tsontot talált *Verona* Városához közel egy hegyben, a' melly tsont tsak fele vólt valamelly szörnyü nagy állat' tzombjának. Több ilyen törtt's öfzve zuzott nagy testeknek darabjaik is találatnak ezen hegyben; mellyekből könnyen meg ítélni, azon földindulásnak szörnyü's rettenetes vóltát, melly esz-
köz-

közlője volt illy nagy romlásoknak. — Említett *Veróna* Városánál, egy *Bolze* nevű hegynek 50 lépés hossza vagyon. Ebben az üregben, kövek-ké váltt külömbkülömbféle halaknak nemeik találtatnak; még olyanok is, a' mellyek tsupán *Brafilíándl* teremnek. — Vallyon hogy' kerültek oda?

A' millyen kívánsággal várták a' *Cagliostro*' életének ki adatását *Romában*, szintén olly boszszankodást gerjesztett annak olvasása sokakban. Tartván tehát tőle a' *Római* Könyvárrosok, hogy bizony majd nem indíthatnak ők olly derék vásárt a' *Cagliostro*' életével, mint előre képzelték volt magokban: egy kis tsalárdsággal kívántak segíteni a' dolgon. Mivelhogy t. i. jól tudták, hogy a' titkoltt portéka mindenkor kapósabb 's drágább szokott lenni: fogták magokat, 's elhírefztették mindenfelé, hogy az említett munkának további eladása meg tiltatott.

El beszéllünk ennek alkalmatosságával egy szörnyüséget, mellyről tettek volt valamelly emlékezetet néhány közönséges Levelek is; most tökéletes tudósítást vettünk egygy érdemesHazánkfiától: Mintegy 5 hetekkel történt ez előtt, hogy *Colonia*, és *Bonn* Városai között, egy meg öletett 13 esztendőszegény Leánynak testére találtak egy bokorban. A' gyilkos, alólról hasította fel a' Leány' hasát a' melly - tsontig, 's egészen ki vette belőle a' vért, még pedig úgy, hogy sem alatta a' testnek, sem benne nem láttzott semmi vér. El vitte a' szívét is a' Leánynak. — Telylyességgel el nem tudják gondolni, mitsoda gonosztévő vetemedhetett, illy iszonyú tselekedetre.

Mun-

Munkánk' 4dik Szak. 312 lapján, emlékeztünk vólt illy tzimü könyvről: *Anglus, és Magyar Igazgatásnak egybe-vetése.* — Ez, most németül is ki jött következő tzim alatt:

Vergleichung zwischen Engellands und Ungarns Regierungsform, oder: Ein Wort an Diejenigen, von welchen die Ungarn für unruhige Köpfe gehalten werden. — Aus dem Ungarischen übersetzt und vermehrt von Samuel Szrógh. A' kinek hol fáj, ott tapogatja. 1791.

Júliusnak 3 dikán, újra nagy és pompás vítézi gyakorlás tartatott *Laxenburgban*. Tizenketten vóltak a' sisakos, pántzélos, és paizsos Vitézek. *Ferentz Fő - Hertzeg* vólt a' Fejek. Paripájaikat is pántzél fedte. Minden Vitéznek egy egy Nemes Iffja, és 2 Lovásza vólt. Vóltak továbbá 2 Heroldok, 3 Zászlótartók, 2 Dobosok, 8 Trömbítások, 's 2 Hariz - Birák. A' gyakorlás' helyénél, 12 régi pompás öltözetű Dámaiktól fogadtattak a' 12 Vitézek, 's minden Vitéznek pantallért függesztett a' vállára a' maga Kedvese; valamint a' gyakorlás után érdem-pénzt a' melléére.

Ő Ts. 's Kir. Felsége, el indúlt *Mediolánumból*, 's e' folyó hónap' közepe felé *Bétsbe* érkezik.

Nints a' *Coloniai* Érsek 's Vál. H. *Maximilián Fő H. Laxenburgban*, mint némellyek hirdették.

Éppen most értjük, hogy tsak ugyan el fogták a' *Frantzia* Királyt, 's villza vitték *Párisba*.

Hólnap szándékozik *Blanchard*, a' levegő égbe fel repülni.

Küldjük az *n* árkust, az Ország-Gyűlése' Históriajához tartozó Aktákból.

Költ *Bétsben*, Júliusnak 5-dik napján 1791.